

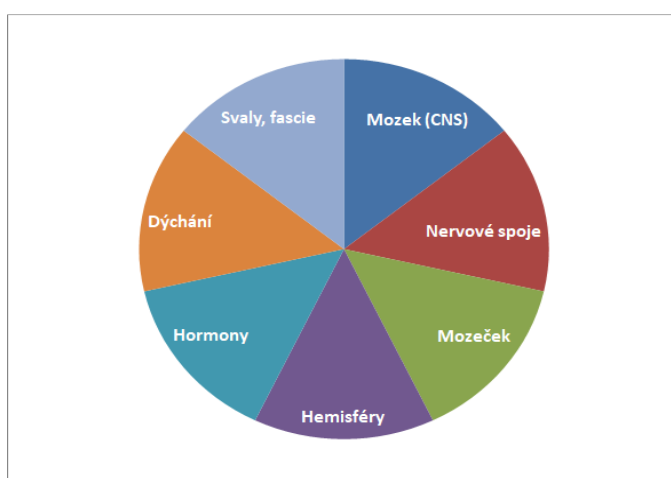
Panelová diskuse - Prevence poruch chování a učení

Význam včasné detekce a podpory pro psaní, čtení a obratnost v předškolním věku. Informace o inovativních metodách.

21.11.2017 – ZŠ Campanus

Shrnutí prezentací a praktické informace navíc:

Specifické poruchy učení a chování (SPUCH) mají komplexní podobu. Podle nejnovějších výzkumů za tím stojí několik faktorů (rovněž pro pedagogy jsou tedy důležité základní informace z oblasti fungování lidského těla):

1. UŽ CHÁPEME, CO MÁ NA CHOVÁNÍ A UČENÍ DĚTÍ HLAVNÍ VLIV (bez ohledu na jejich IQ):

- i. Přetrvávající primární reflexy (ne všechny níže uvedené body jsou „na diagnózu“, přesto je třeba brát je v potaz) jsou zásadní neuro-biologickou příčinou a působí dětem toto:
  1. Neumí udržet tělo v klidu, sezení je unavuje – **vrčí se na židli, zvedají se a sedají si, houpou se, leží obličejem na lavici, nesedí rovně**
  2. Nevnímají dostatečně řádky při čtení a psaní – **oči jim těkají**
  3. Mají potíže se spánkem - jsou tedy unavené a **podrážděné**
  4. Nemají smysl pro posloupnost – **jsou zmatené v pojetí času, dějové posloupnosti atd.**
  5. Nemají smysl pro to, kde je vlevo, vpravo, nahoře, dole (nemají dostatečně propojené hemisféry) – jsou **neobratné**
  6. Nemají vyhraněnou laterální (pravá a levá strana) – dítěti se v této souvislosti „**přehřívá**“ mozek, když má déle pracovat, a **dopouští se pak chyb**
  7. Mají nedostatečné sluchové nebo zrakové vnímání – **špatně vnímají víc pokynů**
  8. Mají problémy s rovnováhou (nedostatečná činnost mozečku) – následně problémy v kognitivních funkcích (paměť, řeč...) a v automatizaci – pořad jim něco **musíme znovu opakovat**

9. Mají problémy **senzorického vnímání** – děti jsou citlivější na podněty sluchové (vyruší je malý zvuk za oknem), zrakové (citlivě reagují na zářivku), hmatové, nemají dostatečné vnímání vlastního těla (proto ve **větší míře strkají a vráží do věcí a lidí**)

2. JAK JIM MŮŽEME POMOCI A MÍT VE TŘÍDĚ VĚTŠÍ POHODU – PREVENCE V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU JE ZÁSADNÍ (shodují se všichni odborníci):

- a. Provést pohybové testy na přetrvávající primární reflexy a doporučení neuro-vývojové stimulace
  - i. Po proškolení na neuro-vývojovou stimulaci či pod odborným dohledem je též možné zařadit krátké pravidelné cvičení ve školce, na začátek vyučování ve škole nebo do družin
- b. Provést testy odhalující rizika dyslexie – pro předškoláky ve školce
  - i. Testy škály rizika dyslexie např. dle M. Bogdanowicz (Doc. Zelinková)
  - ii. Barevný test cesty pro děti – nový nástroj pro diagnostiku pozornosti u dětí v předškolním věku (Mgr. Šnoblová)
- c. Zařadit trénink „mozku“ – nedostatečná nervová propojení a příslušné oblasti mozku se dají vytrénovat, důležité je začít včas
  - i. Co je např. zapotřebí trénovat a je možné zařadit do aktivit v MŠ a ZŠ (MŠ už leccos dělají)
    1. **Hrubá motorika**
      - Zdravé cvičení podle vývojové kineziologie dítěte (proces vzpřimování v prvním roce života dle MUDr. Kleplové) a jógové cvičení
    2. **Rovnováha** (houpání a cvičení na balančních podložkách)
    3. **Motorika mluvidel PLUS trénink smyslového vnímání**
    4. **Řeč**
    5. **Jemná motorika**
    6. **Zraková percepce** (vhodné doporučit trénink zrakové percepce na Ortoptice Dr. Očka MUDr. Hamplové)
    7. **Sluchová percepce – včetně krátkodobé paměti**
    8. **Pravo-levá a prostorová orientace**
  - ii. Něco nového - pomůcky a programy přímo do MŠ a ZŠ
    1. Efektivní pomůcka na rozvoj smyslů, rytmu, pravo-levé orientace, křížové pohyby – DVD MUDr. Kleplové (www.pohybovestudio.cz – 200Kč)
    2. Zábavné cvičení s pomůckami denní potřeby – PET lahve, vařečky... (Kleplová, V.: Cvičíme doma s tím, co máme)
    3. Balanční podložka Master Rotana s masážními body (200Kč)
    4. Grafomotorické programy (Maxík, Hypo) – prezentováno na diskuzi
    5. Programy KUPROG – prezentováno na diskuzi
    6. Trénink dílčích funkcí dle Brigitte Sindelaarové
    7. Feuersteinova metoda instrumentálního obohacení (www.ucime-se-ucit.cz)
    8. Rozvoj jazykových schopností dle DB Elkonina <http://www.elkonin.cz/>

9. Slabikář Aleny Kupčikové pro prevenci problémů se čtením
http://www.dys.cz/slabikar_cz.html
10. Program NTC – potenciální program do školky na propojení nervových spojů prezentovaný na diskuzi <http://deti.mensa.cz/index.php?pg=ntc--metoda>
11. Play Wisely – potenciální program pro předškolní věk na rozvoj smyslů a propojení nervových spojů <http://www.playwisely.cz/>
12. Relaxace – Mindfulness (vědomá pozornost, zklidnění, soustředění) CD Klidně a pozorně jako žabka, E. Snelová) – prezentováno na diskuzi

3. Praktické tipy pro učitele základních i mateřských škol

- a. **Zařadit KRÁTKÁ aktivizační CVIČENÍ DO HODIN** na propojení mozkových hemisfér a pro zlepšení soustředění
(2 –5 min)

- i. Edu-kineziologie

1. Příklad dle knihy: Kim Da Silva – Kreativní učení

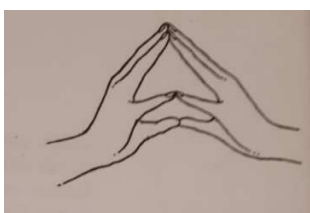
Tahat se za uši

Máchat rukama

soustředění

zapamatování

- ii. Ve škole dát při vyučování neposedným dětem do ruky spinner (pomůcka využívána v rámci sensorické integrace) a možnost opřít si nohy o něco měkkého
- iii.

- b. **Získat nové INFORMACE** ohledně zlepšení a zefektivnění učebních metod

1. **NOVÁ ZÁSADNÍ PUBLIKACE „Efektivní výukové nástroje pro učitele“** (vzdělávací organizace EDULAB)

- c. Efektivně pracovat s dětmi s odkladem školní docházky v MŠ a s dětmi v přípravném ročníku ZŠ
- d. Snažit se děti pochopit a aplikovat osvědčené metody (viz kurzy a literatura níže) a dát informace rodičům pro návštěvu odborníků a především systematickou práci doma (to je nejdůležitější)
- e. Absolvovat KURZY (možnost čerpat jednoduše dotace z evropských fondů)
  - i. Učitelé mají možnost absolvovat další kurzy (některé v rámci šablon MŠ), aby si usnadnili práci s nepozornými dětmi
    1. MUDr. Kleplová – jak zvládat děti s ADHD = www.pohybovestudio.cz
    2. KUPROG = www.kuprog.cz
    3. Neuro-vývojová stimulace = www.red-tulip.cz
    4. Mindfulness = www.mindfulness-institut.cz
    5. Edu-lab - Matematická a čtenářská pregramotnost = <https://www.edulabcr.cz/>

4. Literatura

Da Silva, K.: Kreativní učení

Ginnis, P.: Efektivní výukové nástroje pro učitele – strategie pro zvýšení úspěšnosti každého žáka (EDULAB, čtení pomáhá)

Jucovičová, D., Žáčková, H.: Jak se učit s dítětem se specifickou poruchou učení a s poruchou pozornosti

Kleplová, V.: Cvičíme doma s tím, co máme

Kirby, A.: Nešikovné dítě – dyspraxie a další poruchy motoriky

Kutálková, D: Jak připravit dítě do 1. třídy

Otevřelová, H.: Minipříběhy děti se specifickými poruchami učení a chování – komiksové příběhy

Snelová, E.: Klidně a pozorně jako žabka

Volemanová, M.: Přetrvávající primární reflexy – opomíjený faktor problémů učení a chování

Zelinková, O.: Dyslexie v předškolním věku

Žáčková, H., Jucovičová, D.: Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole

Další odkazy

<http://www.dyscentrum.org/ms-a-ist-zs>

[http://www.somspol.wz.cz/materialy_konf_25_9/Libuse_Novotna_prikлады_dobre_praxe.pdf](http://www.somspol.wz.cz/materialy_konf_25_9/Libuse_Novotna_prikklady_dobre_praxe.pdf) - barevné čtecí fólie pro dyslexii

<http://obrazkova-skola.cz>

<http://nakladatelstvidh.cz/> – pomůcky pro předškoláky a publikace prezentovány na diskusi. Např.

- „Portofilo předškoláčka“ – přehledně shrnuté motivační karty rozvoje dovedností předškoláka
- Sada pěti plakátů A2 ke školní zralosti

Konference Dyskorunka 2017 – 30-11-2017

Mgr. Hana Zobačová – Knihy s piktogramy aneb Čtení tak trochu jinak

Mgr. Dagmar Ženková + Mgr. Iva Kopecká – JÁ TO VYŘEŠÍM! - Čítanka plná záhad.

Za pracovní skupinu pro předškolní vzdělávání zpracovala Mgr. Petra Poláková